

DE KRIPPEL (OLYMPIQUE DRAMATIQUE)

Gouden plak

The Cripple from Inishmaan, het stuk waarvan *De Krippele* een bewerking is, werd geschreven door Martin McDonagh (°1972), de jonge succes-auteur van o.a. *The Leenane Trilogy* (vorig seizoen op de planken gebracht door Het Toneelhuis & ZT Hollandia).

Inishmaan is een van de Aran-eilanden voor de Ierse westkust.

Daar wonen enkele eenvoudige zielen, waaronder de kreupele Billy, tegelijk kop van jut en zorgenkind van de hele gemeente. Op een mooie dag beslist Billy naar een naburig eiland te varen om er mee te spelen in een film (*Man of Aran*, de mythische, in 1934 uitgebrachte would-be documentaire van Robert Flaherty). Een mislukt ommetje via Holly-

wood brengt hem wat later tot het besef dat een mens maar beter sterft waar hij geboren is. Hij keert terug naar zijn eiland.

Als rode draad voor dit stichtend verhaal annex schildering van een eilandbevolking fungeert de grenslijn tussen *Waarheit* en *Dichtung*, telkens benaderd vanuit een ander oogpunt: anekdotisch (Billy is een wees – hoe is hij dat geworden?), fundamenteel (hoe documentair is Flaherty's prent en hoe 'echt' is een documentaire die als kapstok dient voor een fictieve theaterplot?) en speltechnisch (moet je een kreupele

zijn om een kreupele te spelen?). Het uiteindelijke antwoord op die vragen is respectievelijk wranger/zoeter, eviderter/subtieler en eenvoudiger/ingewikkelder dan aanvankelijk vermoed.

Well played play

Op zich zijn de stukken van McDonagh eigenlijk niets meer dan goeie oude *well made plays*, vrij naturalistisch, schatplichtig aan het werk van illustere Ierse auteurs als Synge, O'Casey en Behan, voorzien van spitse dialogen (in casu Iers-dialectisch van inslag) en met her en der een onverwachte draai die van iets traditioneels iets nieuws maakt. *Classic with a twist*, om het met de formule van Paul Smith te zeggen.

De ingreep van Olympique Dramatique op McDonaghs stuk komt in wezen neer op het extra aandraaien van de *twist* in kwestie. Vrij simpel (eigenlijk een doortrekken van de bovenstaande vragen in het spel zelf), maar niet zonder risico: voor hetzelfde geld draait het zaakje dol of knapt het af. De virtuositeit waarmee het collectief zijn bravourestuk tot een goed einde brengt en *De Krippele* transformeert tot één van die zeldzame theatermirakeltjes waarbij alles 'juist' zit, voert echter regelrecht naar de superlatievenkast: intelligente bewerking, schitterend ingenieuze taal, spetterend en genuanceerd spel, ongevoon homogeen bezetting die weet hoe ver ze te ver kan gaan, sobere maar suggestieve inkleding, hilarische maar toch ook pakkende voorstelling, niet bepaald hoogdrempelig maar ook allesbehalve idioot.

Kortom: briljant theater. En wie vindt dat de theaterpraktijk minder elitair moet zijn, kan bij deze stoppen met *worryen*: hij heeft al ruimschoots *kiekenpotten* voor zijn geld.

Op dat alles dieper ingaan is bijna onrecht doen aan de toeschouwer die deze voorstelling nog moet ontdekken (*De Krippele* wordt toch doorgespeeld, mogen we hopen?!). Niettemin, gezien bovenstaande neologismen, toch even het volgende.

De Krippele OLYMPIQUE DRAMATIQUE FOTO PATRICK DE SPIEGELAERE